

* ДО 20-РІЧЧЯ ДНПБ ІМ.В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ *

Творче об'єднання «ГАЛУЗЬ»

Інформаційний ресурс галузі

ВЕБ-ПОРТАЛ ДНПБ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України (далі – ДНПБ) як науково-дослідний, науково-інформаційний і науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України з 1999 р. формує інформаційний ресурс у сфері освіти, який трансформувався в потужний веб-портал (режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/ua/>). Він репрезентує діяльність установи, надає доступ віддаленим користувачам до широкого спектру інформаційних ресурсів та послуг, є візитівкою бібліотеки й важливим чинником, що впливає на її імідж.

Оновлений у 2015 р. веб-портал зручний і простий. При побудові його нової версії було застосовано технології Web 2.0 та відповідні веб-стандарты. За програму платформи вибрано систему управління змістом сайту WordPress, використовується одна з найпоширеніших систем керування базами даних MySQL. Вбудована система «тем», «плагінів» та «віджетів» має такі основні переваги: безкоштовність, простота встанов-

ленняю про ДНПБ: її історія, структура, читальні зали, адреса, режим роботи та контактні дані. Користувач має можливість ознайомитися із портфоліо науковців, переглянути перелік партнерів установи, відзнаки бібліотеки, а також здійснити віртуальну екскурсію книгозбірню та відвідати кімнату-музей рідкісної книги. Важливо, що в цьому розділі подано Стратегію розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки

подію або особу, визначити дату поточного року з історії світової й вітчизняної освіти та інших суміжних галузей знань. Із 2018 р. бібліотека надає доступ до інформаційних ресурсів компанії EBSCO Publishing, що є одним із найбільших у світі поставальників журналів у електронному й друкованому форматі.

Електронний каталог ДНПБ сьогодні налічує понад 402 тис. записів: це книги, дисертації, автореферати, статті з періодичних видань. На інноваційних засадах кооперації та координації формуються реферативна й зведені бази даних дисертацій, збірники наукових праць і бібліографічних видань шляхом обміну аналітичними бібліографічними записами з періодичних видань галузі освіти, бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства освітянськими бібліотеками МОН України й НАПН України. У 2018 р. електронний каталог відвідало 425 523 кори-

стих педагогів, освітніх і громадських діячів, прагнучи зробити доступною інформацію про їхнє життя, діяльність та творчу спадщину не тільки в традиційному, а й в електронному вигляді. Із цією метою з 2008 р. формується віртуальний інформаційно-бібліографічний ресурс «Відатні педагоги України та світу», де інтегруються відомості про понад 50 відомих українських і зарубіжних педагогів. Перший блок ресурсу присвячено В. О. Сухомлинському – видатному українському педагогу-гуманісту, дитячому письменнику. Ресурс постійно поповнюється. Активно поповнюється створений у 2009 р. електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Відатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу».

У розділі «Послуги» пропонуються послуги, що надає бібліотека її користувачам, зокрема он-лайн послуги: електронна доставка документів; замовлення документів через електронний каталог на бронеполіцію; віртуальна бібліографічна довідка; служба «Запитай бібліотекаря» (через чат, скайп (Skype), електронну пошту, телефон). Відвідувач може ознайомитися із Правилами користування бібліотекою, а також звернутися до установи з метою отримання індексу УДК для своїх праць.

Розділ «Діяльність» окреслює різноманітні напрями діяльності ДНПБ: наукову, інформаційну, бібліотечну, соціокультурну та міжнародну. У ньому надано інформацію про всі наукові проекти, що здійснюються в ДНПБ, бібліометрику ДНПБ, діяльність вченої ради бібліотеки, ради молодих вчених. Висвітлено різноманітні наукові заходи, які проводить бібліотека, зокрема й для підвищення фахового рівня наукових і бібліотечних працівників (науково-педагогічні та бібліотекознавчі лекції, науково-методологічні семінари «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти» тощо). Користувач може ознайомитися з періодичними виданнями: збірником «Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського» та електронним журналом «Науково-педагогічні студії», започаткованим у 2017 р.

Розділ «Науковцю» призначено для допомоги науковим і науково-педагогічним працівникам України. У ньому відображена різноманітна інформація, зокрема сучасна нормативно-правова база, стандарти для оформлення наукових праць, міжнародні стилі оформлення публікацій тощо. Особливо надано посилання на Бібліометрику української науки та на міжнародні наукометричні бази й системи. Розділ «Бібліотечному фахівцю» призначений для

бібліотечної спільноти та містить правові, нормативні, статистичні, бібліографічні та повнотекстові матеріали тощо.

Розділ «Виставки» дає змогу дізнатися про книжкові виставки (стаціонарні або представлені як віртуальні ресурси), організовані до визначних історичних подій, ювілейних дат видатних українських і зарубіжних освітян минулого й сьогодення. У розділі «Заходи» висвітлюється інформація про наукові, науково-практичні, культурно-освітні заходи, що відбулися в бібліотеці. Розділ «Наші видання» презентує нові тексти видань, які створено науковцями установи.

Про затребуваність веб-порталу ДНПБ, на якому представлено інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації, свідчить статистика. Так, протягом 2018 р. на веб-портал завітали понад 15 тис. віртуальних користувачів, з яких майже 11 тис. нових, відвідуваність становить понад 117 тис. Позитивно, що з кожним роком кількість віртуальних користувачів веб-порталу ДНПБ зростає.

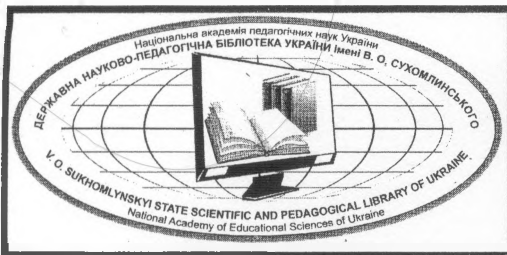
Отже, нині веб-портал бібліотеки поєднує інформаційні, пошукові, освітні, рекламні, навігаційні функції та є інтегрованим ресурсом, потужним засобом для просування інформаційно-бібліотечних продуктів і послуг, а також важливим чинником, що впливає на імідж ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як структурної частини НАПН України. Він реалізує ідеологію єдиного доступу до всіх бібліотечно-інформаційних ресурсів, зокрема створених на засадах кооперації й взаємокористування.

Через веб-портал надається доступ до електронних каталогів, баз даних, електронних колекцій, електронних бібліотек, пропонуються сервіси миттєвих повідомлень (он-лайн-спілкування, інформаційна служба, віртуальна довідка), а отже, користувачі мають змогу отримати якісну різнопланову інформацію у сфері освіти. Серед пріоритетних перспектив розвитку веб-порталу передусім визначено наповнення його актуальним контентом в умовах євроінтеграційних освітніх процесів.

Звичайно, ми не прагнули детально характеризувати всі структурні частини веб-порталу, а лише привернути увагу наукових і науково-педагогічних, бібліотечних працівників, здобувачів освіти, широкого кола освітян до його наповнення з метою практичного використання ними доступної інформації. Відзначаючи 20-річчя ДНПБ, усвідомлюємо важливість розвитку веб-порталу в умовах розбудови єдиного інформаційного простору української освіти.

Лариса БЕРЕЗІВСЬКА,
доктор педагогічних наук,
професор, член-кореспондент
НАПН України, директор
ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського;

Наталія ВАРАКСИНА,
завідувач відділу науково-технічного забезпечення та
впровадження комп'ютерних
технологій ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського

лення й використання, кросплатформеність, вбудований редактор, підтримка мультимедіальності тощо.

Зазначимо, що веб-портал – це колективний продукт, до розроблення якого долучаються на змінному рівні практично всі відділи ДНПБ, а технологічний супровід здійснюється відділом науково-технічного забезпечення та впровадження комп'ютерних технологій.

Особливість формування контенту галузевого порталу пов'язана з тим, що, з одного боку, він містить інформаційні ресурси установи, а з іншого боку, інтегрує дані з різних інформаційних систем, що функціонують в інформаційно-науковій галузі. Портал підтримує режим двомовності – українську та англійську версії.

Головна сторінка порталу відповідає ключовому визначенню цього поняття як загального входу до певного об'єкта. Вона містить блок верхньої навігації: мапа сайту, допомога он-лайн, контакти, заголовок, головне меню, слайдер, інформаційні блоки та банери. Інформація структурована за розділами: «Про бібліотеку», «Ресурси», «Послуги», «Діяльність», «Науковцю», «Бібліотечному фахівцю» і «Галерея», кожен з яких розкриває окрему тему.

У розділі «Про бібліотеку» згрупувано загальну інфор-

України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки (за заг. ред. Л. Д. Березівської, 2017), у якій окреслено її місію, визначено пріоритети діяльності, ключові напрями розвитку, завдання щодо їх реалізації.

У розділі «Ресурси» користувач може довідатися про фонд бібліотеки, переглянути її електронні ресурси, зокрема різноманітні інформаційно-бібліографічні, а також якісні реферативні та аналітичні матеріали. Окрім цього, відвідувач має змогу одержати необхідні відомості про нові надходження до бібліотеки, а «Календар знаменних та пам'ятних дат» допоможе отримати компетентну інформацію про ту чи іншу

стувачі, найбільший попит мають такі бази даних електронного каталогу: «Книги» (203 778), «Періодика» (78 859) і зведена база даних збірників наукових праць (63 308).

Із метою інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі шляхом їх ознайомлення з повними текстами актуальної сучасної наукової продукції українських і зарубіжних авторів формується Науково-педагогічна електронна бібліотека ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (НПБЕ), яка на 01.01.19 містить 2 243 документи, її відвідуваність у 2018 р. – 15 926 відвідувань.

ДНПБ приділяє велику увагу популяризації досягнень видат-

ОСВІТА